

Presentie

De masterclass staat in het teken kennismaking met de presentiebenadering en haar werkprincipes.

Doelstelling

De verpleegkundige kan:

- De presentietheorie verwoorden;
- Vragen formuleren ter voorbereiding op de discussie betrekking hebbende op de presentie theorie en presente benadering.

Werkvormen

- Presentatie
- Onderwijsleergesprek
- Discussie

Inhoud

De **presentiebenadering** is een manier van werken die de *relationele afstemming* tussen zorggever en cliënt als basis voor hulp en steun ziet. Goede zorg ontstaat vanuit het zorgvuldig *aansluiten bij en afstemmen op* de ander, en op wat hij of zij nodig heeft. *Leefwereldgerichtheid* en *perspectiefwisseling* zijn daarin centrale begrippen. Presentie richt de zorg in via *relationeel programmeren*: vanuit de relatie blijkt wat goede zorg is voor deze cliënt(en) op dit moment. De eigen vakkennis blijft intact, maar de relatie stuurt hoe die kennis wordt aangewend. De presentie neemt radicaal het perspectief van de ander in als leidraad voor de zorg – in plaats van de logica van de methodiek. De presentie is bovendien kritisch tegenover het maakbaarheidsgehoof in veel methodieken; presentie is primair gericht op het zoeken naar een zo bevredigend mogelijke relatie tot het leven – ook als dat leven vastzit.

De presentie is geworteld in de zorgethiek. Deze morele theorie stelt de onderlinge afhankelijkheid van en verbondenheid tussen mensen en hun plek in een gemeenschap centraal. Menselijke kwetsbaarheid en verantwoordelijkheid zijn uitgangspunten in het moreel redeneren, meer dan algemene beginselen of veralgemeniseerbare consequenties. Het denken over goede zorg beperkt zich niet tot de één-op-één-relatie met de hulp vragende ander, maar vraagt doordinking in een brede maatschappelijke, institutionele en politieke context. De waarde van presentie heeft zich bewezen in praktijken en is vastgelegd in een eigen *body of knowledge*.

- In de presentiebenadering draait het om relationele afstemming en zorgvuldig aansluiten bij en afstemmen op de ander;
- Centrale begrippen zijn leefwereldgerichtheid en perspectiefwisseling;
- Presentie richt de zorg in via relationeel werken;

- Vanuit presentie hebben wij bovenal oog voor de meest kwetsbaren in onze samenleving;
- Presentie is geworteld in de zorgethiek en is alleen daarom al politiek-ethisch geladen.

Toelichting:

Voorts zegt de omschrijving dat presentie niet volstaat met het 'in-relatie-staan' maar doet wat er gedaan *kan* worden; dat doen wordt beschreven in zorgethische termen. Dergelijke formuleringen nemen afstand van '...wat gedaan *moet* worden'. Hier zijn 'zorg' en 'passendheid' verbonden.

Ten slotte zij opgemerkt dat bij de (professionele) kwaliteiten vermeld wordt dat deze óók steunen op praktische wijsheid en op trouw die 'liefdevol' is. Dat is een verwijzing naar de continuïteit van de relatie en de wederkerigheid erin die in het teken staat van wat de ander deugd zal doen.